

Lärande
Aspenässkolan

Likabehandlingsplan 2018-2019

Aspenässkolans plan för arbetet med
att främja likabehandling och förebygga och motverka
kränkande behandling, diskriminering och trakasserier.

Planen omfattar förskoleklass, grundskola och fritidshem.

Ansvariga för planen: Maria Johansson och Lotta Larsson

Uppdaterad: 2018-10-31

Innehåll

- Skolans uppdrag
- Definitioner
- Mål och inriktning i likabehandlingsarbetet
- Förebyggande arbete i förskoleklass, åk 1- åk 5 och på fritidshemmet
- Rutiner för att upptäcka kränkande behandling, diskriminering och trakasserier i förskoleklass, åk 1 - åk 5 och på fritidshemmet
- Rutiner för att utreda och åtgärda när elev kränks av andra elever
- Rutiner för uppföljning
- Rutiner för dokumentation
- Ansvarsförhållande
- Rutiner för att utreda och åtgärda när elev kränks eller diskrimineras av personal alternativt verksamhetens utformning
- Rutiner för uppföljning
- Delaktighet och ansvar
- Förankring av likabehandlingsplanen
- Kartläggning av elevernas trygghet och trivsel
- Utvärdering av fjolårets likabehandlingsarbete och likabehandlingsplan - Utveckling av likabehandlingsarbetet
- Uppföljning och utvärdering av årets planer - Kvalitetssäkring
- Kompetensutveckling

Skolans uppdrag

I skollagen och i läroplanerna slås det fast att den svenska skolan vilar på demokratins grund. Utbildningen ska utformas i överensstämmelse med grundläggande demokratiska värderingar och de mänskliga rättigheterna som människolivets okränkbarhet, individens frihet och integritet, alla människors lika värde, jämställdhet samt solidaritet mellan människor (Skollagen 1 kap 5§).

För att ytterligare skydda alla människors lika värde har också specifika skrivningar angående kränkande behandling samt diskriminering gjorts i lagtexterna.

Den 1 januari 2009 upphörde den gamla lagen om förbud mot diskriminering och annan kränkande behandling att gälla. Innehållet som fanns i denna lag finns nu i två olika lagar. Från och med januari 2009 skall därför förskolan och skolan beakta bestämmelserna i Skollagen 6 kap 1-16§§ och Diskrimineringslagen (SFS 2008:567). Den 1 januari 2017 ändrades diskrimineringslagens bestämmelser om aktiva åtgärder. Lagändringen innebär att utbildningsanordnare har fått utökat ansvar för att förebygga diskriminering och verka för lika rättigheter och möjligheter oavsett lagens sju diskrimineringsgrunder: kön, könsidentitet eller könsuttryck, etnisk tillhörighet, religion eller annan trosuppfattning, funktionsnedsättning, sexuell läggning och ålder.

Kränkande behandling, diskriminering och trakasserier är enligt Skollagen och Diskrimineringslagen förbjudna. Det är med andra ord **olagligt** att kränka, diskriminera eller trakassera såväl barn som vuxna.

Definitioner

Kränkande behandling

I skollagen 6 kap 3§ definieras kränkande behandling som:

ett uppträdande som utan att vara diskriminering enligt Diskrimineringslagen (2008:567) kränker ett barns eller en elevs värdighet.

Gemensamt för all kränkande behandling är att någon eller några

- kränker principen om alla människors lika värde
- kränkningar är ett uttryck för makt och förtryck
- kränkningar kan utföras av en eller flera personer och riktas mot en eller flera
- en kränkning kan äga rum vid enstaka tillfällen eller vara systematiska och återkommande
- kränkningar utförs av och drabbar såväl barn som vuxna

Kränkande behandling kan ta sig olika uttryck, vara mer eller mindre uppenbar och förekomma i många olika sammanhang. Kränkningarna kan vara

- fysiska (t.ex. att bli utsatt för slag och knuffar),
- verbala (t.ex. att bli hotad eller kallad hora, bög),
- psykosociala (t.ex. att bli utsatt för utfrysning, ryktesspridning),
- text- och bildburna (t.ex. klotter, brev och lappar, e-post, sms och mms).

Mobbning är en form av kränkande behandling som innebär en upprepad negativ handling när någon eller några medvetet och med avsikt tillfogar eller försöker tillfoga en annan skada eller obehag.

Diskriminering

Diskriminering definieras i Diskrimineringslagen 4 § och är ett övergripande begrepp för negativ särbehandling av individer eller grupper som leder till att de missgynnas utifrån olika diskrimineringsgrunder. Diskriminering används också som begrepp i fall där institutioner genom exempelvis strukturer och arbetssätt missgynnar personer utifrån diskrimineringsgrunderna.

De sju diskrimineringsgrunderna är:

- kön
- könsöverskridande identitet eller uttryck
- etnisk tillhörighet
- religion eller annan trosuppfattning
- funktionshinder
- sexuell läggning
- ålder

Trakasserier

Trakasserier definieras i Diskrimineringslagen 1 kap 4 § som:

- *ett uppträdande som kränker någons värdighet och som har samband med någon av de sju diskrimineringsgrunderna.*

Sexuella trakasserier definieras i lagrummet ovan som:

- *ett uppträdande av sexuell natur som kränker någons värdighet.*

Om någon ur personalen utsätter ett barn eller en elev för trakasserier benämns det diskriminering.

Mål och inriktning i likabehandlingsarbetet

- Vi vill ha ett bra klimat och en god arbetsmiljö i skolan och på fritidshemmet. Vårt mål är att alla i skolan och på fritidshemmet ska känna sig trygga och trivas.
- Vi tar bestämt avstånd från alla tendenser till kränkande behandling, diskriminering och trakasserier mellan såväl elever som mellan personal och elever.
- Den som känner sig utsatt ska omedelbart berätta detta för en vuxen hemma och/eller i skolan.
- Elever ska berätta för en vuxen om de ser eller hör något som de uppfattar som kränkande behandling, diskriminering eller trakasserier.
- En viktig utgångspunkt i arbetet är den individuella upplevelsen och att den som uppger sig kränkt, diskriminerad eller trakasserad alltid måste tas på allvar.
- Alla vuxna ska i samarbete med elevernas vårdnadshavare genast reagera på alla former av kränkande behandling, diskriminering och trakasserier.
- Alla tendenser till kränkningar, trakasserier och diskriminering åtgärdas omedelbart i enlighet med skolans plan för kränkningsärenden.

Förebyggande arbete i förskoleklass, åk 1 - åk 5 och på fritidshemmet

Här följer en beskrivning av hur vi arbetar förebyggande för att främja likabehandling och för att motverka kränkande behandling, diskriminering och trakasserier i förskoleklass, grundskola och på fritidshem.

Likabehandlingsplan

Inför varje läsår upprättas en årlig likabehandlingsplan. Den årliga likabehandlingsplanen omfattar förskoleklass, grundskola och fritidshem. Likabehandlingsplanen grundas på utvärdering och analys av föregående läsårs

likabehandlingsarbete och analys av enkäter. Upprättandet av planen utförs av trygghetsgruppens samordnare i samarbete med ansvarig rektor. Likabehandlingsplanen diskuteras i arbetslagen i augusti och på arbetsplatsmöte i september. Beslut fattas i september. På läsårets första föräldramöte får vårdnadshavarna information om likabehandlingsplanen. Eleverna informeras om och får framföra synpunkter på likabehandlingsplanen.

Ansvarig: Rektor

Elevvänlig likabehandlingsplan

Tillsammans med skolans samtliga klasser skapar trygghetsgruppens samordnare under höstterminen 2018 en lättläst presentation av likabehandlingsplanens budskap. Presentationen ämnar att tillgängliggöra likabehandlingsplanens information för eleverna.

Ansvarig: Trygghetsgruppens samordnare

Ordningsregler med konsekvenser

I början av läsåret sker en utvärdering och eventuell revidering av ordningsreglerna. Detta görs i samråd med elevrådet. Ordningsreglerna gäller förskoleklass, grundskola och fritidshem. Ordningsreglerna anslås i alla klassrum och på fritidshemmet och publiceras på skolans hemsida.

Utöver dessa övergripande ordningsregler har varje årskurs och fritidshem sina egna ordningsregler som gäller respektive närliggande verksamhet.

Ansvarig: Rektor och ansvarspedagoger

Trygghetsgrupp

I Trygghetsgruppen ingår personal från olika yrkeskategorier på skolan. Skolkuratorn är samordnare för gruppen som träffas under en timme varje vecka. Trygghetsgruppen kopplas in och är med och utreder svåra fall av kränkningar, diskriminering och trakasserier som ägt rum på skoltid och fritidshemstid. Trygghetsgruppen arbetar kontinuerligt med att utveckla en förebyggande verksamhet som arbetar mot kränkningar och diskriminering. Gruppen har till läsåret 2018/2019 tagit fram ett årshjul för likabehandling för att säkerställa implementeringen av skolans värdegrund samt ett aktivt arbete mot diskriminering och kränkande behandling under elevernas skoldagar. Årshjulet ersätter den tidigare temaveckan kring diskriminering. Gruppen ansvarar även för Trivselsprogrammet.

Ansvarig: Trygghetsgruppens samordnare

Trivselprogrammet

Aspenässkolan arbetar enligt Trivselprogrammet där ökad aktivitet och social inkludering på rasten är det viktigaste. Trivselprogrammet tror på fysisk aktivitet för bättre hälsa, inlärning och trivsel. Vi ser också vilken effekt

Trivselprogrammet har när det gäller bättre sammanhållning och färre konflikter mellan elever. Trivselprogrammet har som mål att främja ökad och mer varierad lek och aktivitet på rasterna, att eleverna ska ges möjlighet att bygga goda vänskapsrelationer och få nya vänner, att reducera konflikter bland elever samt främja värderingar som inkludering, vänlighet och respekt för att på så sätt förbättra och förändra förhållningssättet mellan elever.

På Aspenässkolan är det 4 elever från varje klass i årskurserna 3-5 som nominerats till trivselledare. Trivselledare är ute på två raster i veckan enligt ett rullande schema.

Ansvarig: Trygghetsgruppen

Elevhälsoteam - EHT

I Elevhälsoteamet ingår specialpedagoger, speciallärare, elevhälsopedagog, skolsköterska, skolkurator och skolpsykolog. Teamet arbetar förebyggande och hälsofrämjande och har möte en gång i veckan. Elevhälsoteamet utgår från ett salutogent perspektiv och strävar efter att ta vara på styrkor, se möjligheter och finna lösningar. Vidare arbetar elevhälsan kontinuerligt med inkludering och tillgängliga lärmiljöer i linje med kommunens och skolans övergripande mål.

Ansvarig: Elevhälsoteamets arbetslagsledare

EHT på arbetslagsmöten (EHM)

Hela Elevhälsoteamet och rektorer deltar vid arbetslagsmöten minst två gånger per termin. Aspenässkolan har utvecklat ett arbetssätt för att öka samverkan kring vårt förebyggande och hälsofrämjande arbete med syfte om ökad samsyn kring inkluderande elevhälsoarbete i stort och kring enskilda ärenden.

Ansvarig: Elevhälsoteamets arbetslagsledare

Hälsosamtal

Skolsköterskan erbjuder alla elever i F-klassen, åk 2 och åk 4 enskilda samtal. Vid samtalen erbjuds vårdnadshavarna till barn i förskoleklassen att delta. Under samtalet pratar man om elevens hälsa och trivsel.

Ansvarig: Skolsköterskan

Analysmöten

Under oktober och mars har vi analysmöte med elevfokus. Vid analysmöten deltar representanter från arbetslag, rektor, specialpedagog, skolsköterska samt skolkurator. På dessa möten förs en dialog kring elevernas hela dag i skolan på såväl individ som gruppnivå, bland annat utifrån skolans screeningplan. Under analysmöten analyseras även sociala aspekter.

Ansvarig: Rektor

Vuxennärvaro på raster

Enligt ett schema vistas pedagoger från skola och fritidshem ute bland eleverna under alla raster. Rastvärdarna är klädda i neonfärgade västar för att vara väl synliga för eleverna och ges information om vilka områden som särskilt bör observeras av Trygghetsgruppen.

Ansvarig: Rektor

Vuxennärvaro i gymnastiksalens omklädningsrum

När eleverna klär om i samband med idrottslektionerna finns det alltid en schemalagd vuxen med i omklädningsrummet.

Ansvarig: Pedagog med uppdrag enligt schema

Arbete med attityder och värderingar

Med utgångspunkt i SPSMs lärmaterial DATE arbetar skolan för ökad tillgänglighet i utbildningen. I klasserna och på fritidshemmet samtalar vi i olika grupperingar om aktuella händelser, EQ (emotionell intelligens), elevers rättigheter och skyldigheter, samtal kring kränkande beteenden, konflikter, inkludering m.m.

Skolan arbetar även utifrån ett årshjul för likabehandling vilket behandlar områdena relationsskapande, gruppstärkande, vänskap, självstärkande, normer och diskriminering samt FN's barnkonvention. Årshjulet är avsett att utgöra en ramstruktur och ett stöd i arbetslagens planeringen av likabehandlingsarbetet. Dess områden grundas i forskning samt skolverkets modul "Främja likabehandling"

Ansvarig: Ansvarspedagog

Värdegrundsmaterial

Aktuellt värdegrundsmaterial och litteratur finns samlat på ett ställe, lätt tillgängligt för pedagogerna att använda i det förebyggande elevhälsoarbetet.

Ansvarig: Trygghetsgruppens samordnare

Arbete i vänklasser

Vänklasser är en form av fadderverksamhet som omfattar förskoleklassen - åk 5. Vänklasserna innebär ett utbyte kring aktiviteter och undervisning. Barnen får möjlighet att samarbeta och lära av varandra.

Ansvarig: Två pedagoger

Diskrimineringsgrunderna

I samband med revidering av likabehandlingsplanen genomförs en riskkartläggning med grund i de sju diskrimineringsgrunderna av arbetslagsledarna tillsammans med skolkurator. Riskkartläggningen grundas i observation och analys av skolans verksamhet. Bedömda riskområden blir föremål

för aktiva åtgärder som kontinuerligt följs upp samt uppdateras av arbetslagsledare och skolkurator vid ett tillfällen per termin. Arbetslagsledarna ansvarar för att delge resterande arbetslag information kring aktuella främjande, förebyggande och åtgärdande insatser som skall vidtas.

Ansvarig: Skolkurator

Elevråd

Vi har två elevråd. Ett med representanter från F-kl - åk 2 och ett med representanter från åk 3 - åk 5. Elevrådsmöten hålls en gång per månad. Respektive rektor har en samordnande funktion. Rektor kallar till elevrådsmöte via en dagordning och rektor deltar på mötena. Via elevrådsrepresentanterna har eleverna möjlighet att påverka verksamheten.

Ansvarig: Respektive rektor

Klassråd

Klassråd hålls regelbundet i klasserna. Då förbereds de frågeställningar som sedan ska tas upp på respektive elevråd.

Ansvarig: Ansvarspedagog

Arbetslagsmöten

Arbetslagen har möten en gång i veckan. Under arbetslagsmöten arbetar man kontinuerligt med elevhälsa och utveckling kring aktuella frågor gällande ämnet. Arbetet fokuseras på såväl hälsofrämjande, förebyggande som åtgärdande insatser för enskilda elever samt grupper. Arbetet berör både situationer i skolan och på fritidshemmet.

Ansvarig: Arbetslagsledaren

Arbetsplatsmöten

Likabehandlingsarbetet tas upp under några arbetsplatsmöten under året, där personal från förskoleklass, skola och fritidshem deltar. Höstterminens första arbetsplatsmöte har fokus på likabehandlingsarbete och arbetslagens årliga planer.

Ansvarig: Rektor

Arbetsenhetsråd

Vi har arbetsenhetsråd en gång per termin. Pedagoger från förskoleklass/grundskola och fritidshem samt representanter för vårdnadshavarna deltar. Representanter för vårdnadshavarna har i detta forum möjlighet att framföra synpunkter på undervisningen, likabehandlingsarbetet och fritidshemsverksamheten.

Ansvarig: Ansvarig pedagog

Enhetsråd

Vi har enhetsråd två gånger per läsår. Deltagare är personalrepresentanter från förskoleklass, grundskola och fritidshem och representanter för vårdnadshavarna.

Detta är ett forum där vårdnadshavarna har möjlighet att påverka den övergripande verksamheten på enheten. Här tar vi bland annat upp verksamheternas likabehandlingsarbete och vårdnadshavarna har möjlighet att lämna synpunkter på och påverka likabehandlingsplanerna. Här informeras också om resultat och analyser av elevenkäter.

Ansvarig: Rektor

Föräldramöten

Vi har föräldramöten minst en gång per termin. På läsårets första föräldramöte presenteras skolans och arbetslagets likabehandlingsarbete och Likabehandlingsplanen. Det förs en dialog kring vårdnadshavares roll i arbetet mot kränkande behandling och hur kan vårdnadshavarna stötta skolans arbete mot kränkande behandling, diskriminering och trakasserier.

Ansvarig: Ansvarspedagog

Utvecklingssamtal

Utvecklingssamtal genomförs med alla elever och vårdnadshavare. Dessa samtal berör bland annat elevens trivsel och trygghet i förskoleklass/grundskola och på fritidshemmet.

Ansvarig: Ansvarspedagog

Rutiner för att upptäcka kränkande behandling, diskriminering och trakasserier i förskoleklass, åk 1 - åk 5 och på fritidshemmet

Här följer en beskrivning av hur vi får kännedom om kränkande behandling, diskriminering och trakasserier.

- Personalen är lyhörd och observant på elevernas ordval, tilltal och kroppsspråk gentemot såväl andra elever som emot vuxna.
Ansvarig: All personal
- Alla elever har en ansvarspedagog.
Ansvarig: Rektor och pedagoger
- På utvecklingssamtalen tar vi upp elevernas trivsel och trygghet.
Ansvarig: Ansvarspedagog
- Regelbundna samtal om elevhälsa på arbetslagsmöten.
Ansvarig: Arbetslagsledare
- Dagliga möten med eleverna, såsom lektioner, pedagogisk lunch och rastvärdande.
Ansvarig: All personal
- Ett väl fungerande rastvärdssystem där rastvärdarna är observanta på vad som händer mellan eleverna.
Ansvarig: Rektor och rastvärd
- Information från elever och/eller vårdnadshavare
Ansvarig: Vårdnadshavare och pedagog som tar emot informationen
- Information inom Elevhälsoteamet
Ansvarig: Elevhälsoteamet
- Resultat och analyser av elevenkäter (Skolenkäten och GR-enkät åk 1-5, fritidshem)
Ansvarig: Specialpedagog och skolsköterska
- Information vid kamratsamtal i klasserna
Ansvarig: Ansvarspedagog
- Årlig kartläggning samt terminsvis uppföljning av risker för diskriminering i verksamheten.
Ansvarig: Skolkurator och arbetslagsledare

Personal som elever och föräldrar kan vända sig till

Ansvarspedagog, pedagoger på skolan, Elevhälsan och Trygghetsgruppen.

Rutiner för att utreda och åtgärda när elev kränks av andra elever

Utreda

- Upptäckande personal tar hand om den akuta situationen.
- Ansvarspedagoger till alla inblandade kontaktas .
- Rektor informeras snarast om händelsen och anmäler till huvudmannen.
- Utredningssamtal med grund i utredningsmall från elevmappen i Unikum hålls med samtliga inblandade elever inom 24 timmar. Samtalet dokumenteras av ansvarspedagog/upptäckande personal.
- Läget analyseras av utredande personal.
- Om det vid utredningen framkommer att det handlar om trakasserier eller kränkande behandling, kontaktas vårdnadshavare till samtliga inblandade elever inom 24 timmar.

Åtgärda och följa upp

- Åtgärder för att förhindra fortsatta kränkningar upprättas
- I den mån det är möjligt, beroende på kränkningens art, kommer eleverna, det vill säga den/de som kränkts och den/de som kränkt, överens om åtgärderna tillsammans med pedagogerna
- Föräldrarna informeras om de överenskomna åtgärderna samt hur och när ärendet följs upp. En första uppföljning ska ske inom en vecka.
- Ärendet dokumenteras som ett ärende i Unikum under fliken elevmapp. Ansvarig: Ansvarspedagog/upptäckande personal.
- Vid svårare ärenden kontaktas skolans Trygghetsgrupp.
- Vid behov av större insatser, t.ex. upprättande av handlingsplan som rör en hel grupp eller andra förändringar i verksamheten, kontaktas Elevhälsan eller Trygghetsgruppen. Trygghetsgruppen kan då vara behjälpligt med att sprida viktig information kring åtgärderna i ärendet till övriga skolan, eller ha en rådgivande (inte utredande) funktion tillsammans med Elevhälsan.

Rutiner för uppföljning

Beroende på åtgärden/åtgärdernas karaktär varierar det hur ärendet utvärderas och följs upp. Olika åtgärder kan behöva följas upp över olika lång tid. Är en åtgärd exempelvis att två elever ska hålla sig från varandra, kan detta kontrolleras varje dag, men om en åtgärd är att arbeta med den som kränker och dennes problematik kan uppföljningen se annorlunda ut. Ytterligare en åtgärd kan vara att stärka den utsattes självkänsla.

Om uppföljning visar att kränkningarna inte upphör trots de beslutade åtgärderna, måste en ny utredning göras där man fattar beslut om ytterligare åtgärder.

Rutiner för dokumentation

Dokumentation sker, när det gäller kränkning av elev, alltid i elevmapp under fliken *ärende* i Unikum. Fliken notering används för egna anteckningar vid händelse eller situation som uppstått kring en elev/elevgrupp. Rektor rapporterar till huvudmannen via särskild blankett.

Ansvarsförhållande

Ansvarspedagog och arbetslaget är i första hand ansvariga för att starta och genomföra utredning vid kränkingsärende. Vid svårare ärenden kontaktas skolans Trygghetsgrupp. De inblandade elevernas ansvarspedagoger ansvarar för att ärendet följs upp och utvärderas och dokumenteras. Detta gäller även vid svårare ärenden när Trygghetsgruppen är inkopplat.

Vid de fall då personal trakasserat eller kränkt en elev följs åtgärderna upp och utvärderas på liknande sätt av rektor.

Rutiner för att utreda och åtgärda när elev kränks eller diskrimineras av personal alternativt verksamhetens utformning

Utreda

- Den som får kännedom om situationen meddelar rektor
- Rektor samtalar med eleven
- Rektor kontaktar vårdnadshavare inom 24 timmar
- Rektor anmäler till huvudmannen
- Rektor samtalar med berörd personal
- Utifrån rektors utredning analyseras situationen av rektor och någon ur Elevhälsan
- Ärendet dokumenteras av rektor i elevakten i PMO

Åtgärda

Utifrån utredningen beslutar rektor om åtgärd för att motverka risken av fortsatt kränkning och diskriminering. Det kan handla om samtal mellan parterna, handledning till personal, kuratorssamtal för eleven eller annan förändring av verksamheten. Vid grövre fall av kränkande behandling eller diskriminering kan avstängning av personal under fortsatt utredning vara aktuellt.

Rutiner för uppföljning

Beroende på åtgärden/åtgärdernas karaktär varierar det hur ärendet utvärderas och följs upp. Olika åtgärder kan behöva följas upp över olika lång tid. Beslut om uppföljning tas i samband med planering av aktiva åtgärder. Om uppföljning visar att kränkningar alternativt diskriminering inte upphör trots de beslutade åtgärderna, måste en ny utredning göras där man fattar beslut om ytterligare åtgärder.

Delaktighet och ansvar

Elevernas delaktighet

Eleverna svarar på GR:s enkät (Göteborgsregionen) och skolenkäten.

Eleverna diskuterar likabehandlingsplanen i grupperna och hur vi kan arbeta främjande och förebyggande mot kränkningar.

För att främja ett värdeskapande lärande arbetar skolan kontinuerligt med att implementera ett entreprenöriellt lärande i undervisningen. Skolans mål kring värdeskapande lärande är ytterligare ett sätt att skapa ökad delaktighet och meningsfullhet för eleverna i sitt lärande.

Vårdnadshavarnas delaktighet

Vårdnadshavarna deltar genom att de ges tillfälle att framföra synpunkter på planen vid föräldramöten och olika samverkansråd.

Personalens delaktighet

Trygghetsgruppen upprättar, följer upp, behovsanpassar samt reviderar planen. Personalen går igenom, diskuterar och fastslår den slutgiltiga versionen av likabehandlingsplanen.

Förankring av likabehandlingsplanen

Elever

Arbetslagen informerar om Likabehandlingsplanen i sina klasser i augusti - september. Eleverna arbetar med planen och värdegrundsfrågor på klassråd och i andra sammanhang.

Ansvarig: Ansvarspedagog/Arbetslag

Personalen

Likabehandlingsplanen förankras hos personalen på arbetslagsmöten och arbetsplatsträff i början av läsåret. Pedagogerna förankrar och arbetar kontinuerligt med mål relaterade till planen.

Ansvarig: Arbetslagsledaren och rektor

Vårdnadshavare

Likabehandlingsplanen förankras hos vårdnadshavarna på höstens första föräldramöte.

Ansvarig: Ansvarspedagog

Likabehandlingsplanen förankras på enhetsrådet.

Ansvarig: Rektor

Likabehandlingsplanen finns på skolans hemsida.

Ansvarig: Kurator

Kartläggning av elevernas trygghet och trivsel

Eleverna åk 1 - åk 5 genomför GR-enkäten i mars - frågor om trivsel och trygghet i skola och på fritidshem.

Eleverna i F-klass har lära känna samtal under höstterminen. Då ställs bland annat frågor om trivsel och trygghet i skola och på fritidshem.

Trygghetsgruppen har möte en timme i veckan för att arbeta med förebyggande arbete, utvärdering av likabehandlingsarbetet, akuta åtgärder och utredningar. Var tredje vecka sker även planering tillsammans med trivselledarna, de barn som ansvarar för organiserad rastverksamhet på tisdagar och fredagar.

Trygghetsgruppen genomför tillsammans med rektorer och elevråd årligen trygghetsvandringar på skolan för att uppmärksamma riskområden.

Trygghetsgruppen gör årligen tillsammans med arbetslagsledarna en riskanalys av verksamheten med utgångspunkt i diskrimineringsgrunderna. Analysen följs upp en gång per termin.

Elevhälsoteamet har regelbundna möten varje vecka - hälsofrämjande och förebyggande elevhälsoarbete.

Utvecklingssamtal med elever från F-kl - åk 5 genomförs en gång per termin - bland annat frågor om elevens trivsel och trygghet i skola och på fritidshem.

På arbetslagsmöten, med pedagoger från skola och fritidshem arbetar man kontinuerligt med elevhälsofrågor.

Utvärdering av fjolårets likabehandlingsarbete och likabehandlingsplan - Utveckling av likabehandlingsarbetet

Innevarande års likabehandlingsarbete/årliga planer bygger på Analyser av GR- och skolenkäten.

Enkätresultat grundskolan

GR-enkäten

GR-enkäten är en enkät som besvaras av samtliga elever under skoltid i mars månad. Enkäten fångar elevers syn på olika områden i skolan, se figur 1 nedan. Varje område innehåller ett antal underfrågor där presenterat index är en summering av samtliga frågor.

Resultat årskurs 2

	2015	2016	2017	2018	Lerum	GR
Anpassning efter elevens behov	96	95	98	95	90	91
Argumentation och kritiskt tänkande			96	94	88	89
Delaktighet och inflytande	88	87	91	87	83	82
Grundläggande värden i skolan	96	91	95	95	87	88
Skolmiljö	81	71	76	76	69	71
Stimulans	99	96	99	95	92	93
Studiero	53	65	69	56	55	57
Trygghet	96	91	96	95	89	89
Veta vad som krävs	95	85	94	91	84	86
Fritidshem	88	89	91	92	79	82
Helhet	92	85	93	85	80	81

Figur 1, Åk 2 ovan visas det sammanräknade värdet per frågeområde för de senaste åren som enkäten genomförts. Resultat jämförs också med genomsnittsvärdet för frågan i hela kommunen och medelvärdet för GR 2018.

Årets resultat för årskurs 2 visar att eleverna känner sig trygga på Aspenässkolan. Det sammantagna resultatet för trygghet är i stort oförändrat jämfört med föregående år och högre jämfört med övriga Lerum och GR. Resultatet visar ingen skillnad mellan flickor och pojkar. Ovanstående resultat gäller även för frågorna, delaktighet och inflytande, argumentation och kritiskt tänkande, skolmiljö, anpassningar efter elevens behov, grundläggande värden i skolan, stimulans, veta vad som krävs samt fritidshem.

Vad gäller frågeområdena studiero och helhet kan vi se ett lägre resultat än föregående år. Aspenässkolans resultat gällande studiero är i linje med övriga Lerum och GR. Det är inte någon markant skillnad mellan hur pojkar och flickor svarar i frågan. Gällande helhet ligger vårt resultat högre än Lerum och GR och visar likvärdighet mellan flickor och pojkar.

När det gäller frågan om skolmiljön ligger toalettmiljön fortfarande något lägre än övriga frågor. Dock ser vi ett högre resultat än föregående år. Eleverna skattar fortsatt skolmaten högt.

Analys årskurs 2

Eleverna i årskurs 2 skattar fortsatt Aspenässkolan högt i sina enkätsvar. De framhåller att de känner sig trygga i skolan. Känslan av trygghet hos eleverna kan tänkas vara ett resultat av att de upplever att de har vuxna att prata med i skolan och vänner som är snälla. Med grund i de goda resultaten kring trygghet dras slutsatsen att det sjunkande resultatet avseende helheten i stort har med studiero och toalettmiljön att göra.

Elevernas skattning av studieron i skolan grundas i endast en fråga. Därav är det problematiskt att se tydliga orsakssamband. Vi ser att det finns vissa skillnader mellan hur de olika klasserna skattar sin studiero. Klasserna som skattar sin studiero högre har även skattat sin möjlighet till delaktighet i sin egen utbildning högre. Enligt skolverkets rapport "Delaktighet för lärande" (2015) visar forskning att elever vilka får större utrymme för delaktighet också uppvisar högre grad av motivation till lärande. Det kan tänkas att högre motivation skulle kunna leda till bättre koncentration i inlärningsmoment vilket möjligen kan förklara de siffror enkäten visar gällande högre grad av studiero i de klasser där eleverna också skattade sin möjlighet till delaktighet högre. Någon ytterligare förklaring till detta går inte att utläsa i enkäten och behöver därav undersökas vidare.

Det fortsatt höga resultatet kring att det finns bra saker att göra på rasterna, kopplar vi även i år samman med skolans satsning på organiserad rastverksamhet genom Trivselledarprogrammet. Enkäten visar även fortsatt höga resultat kring fritidshemmet, vilket kan härledas till deras arbete för ökad delaktighet. Tidigare

har det noterats att några elever upplever att det inte finns platser de kan gå till när de vill ha lugn och ro, ett resultat om i årets enkät förbättrats.

Resultat årskurs 5

	2015	2016	2017	2018	Lerum	GR
Mina lärare förklarar vad vi ska göra i skolarbetet så att jag förstår	79	83	88	85	79	82
Mina lärare hjälper mig i skolarbetet när jag behöver det	86	88	87	92	84	86
Jag har studiero på lektionerna	69	77	67	71	58	61
Skolarbetet gör mig så nyfiken att jag får lust att lära mig mer	69	63	63	71	60	62
I min skola respekterar vi varandra	76	89	77	88	74	76
Mina lärare är rättvisa mot oss elever	86	87	79	81	73	77
På lektionerna är vi elever med och påverkar på vilket sätt vi ska arbeta med olika skoluppgifter	69	81	68	82	64	65
Jag känner mig trygg i skolan	88	90	84	94	84	83
Jag vet vem på skolan jag kan prata med om någon har varit elak mot en elev	83	85	93	88	86	86

Figur 2, Åk 5 ovan visas det sammanräknade värdet per fråga för de senaste åren som enkäten genomförts. Resultat jämförs också med genomsnittsvärdet för frågan i hela kommunen och medelvärde för GR 2018. Endast frågor som bedömts jämförbara mellan åren inkluderas i denna tabell.

Eleverna i åk 5 känner sig trygga på Aspenässkolan. Årets resultat är högre än föregående år och är högre jämfört med övriga kommunen och GR. Resultatet gäller även frågeområdena stimulans, tillit till elevens förmåga, anpassning efter elevens behov, argumentation och kritiskt tänkande, grundläggande värden i skolan, delaktighet och inflytande, ordningsregler, studiero, elevhälsa och nöjdhet, inom vilka frågorna i tabellen ovan innefattas. Pojkarna svarar i något högre utsträckning än flickorna att de vet vem de ska prata med om någon varit elak mot en elev. Över lag så ser vi att pojkarna i årskurs fem i större utsträckning än flickorna ger positiva svar på frågorna som ställs i enkäten.

Analys årskurs 5

Aspenässkolans index för årskurs 5 är generellt högre än föregående år, och ligger fortsatt högre än såväl GR som kommunen. Det goda resultatet kan ha flera möjliga förklaringar, men enkäten påvisar att eleverna har en stor tilltro till sina pedagogers förmåga. Eleverna svarar att deras pedagoger tillser att skolans ordningsregler följs, att de får den hjälp de behöver i skolarbetet samt att pedagogerna förklarar så att de förstår. Vidare framhåller eleverna att man på Aspenässkolan respekterar varandra. Eleverna svarar även att de har möjlighet att påverka sin utbildning vilket delvis kan tänkas kopplat till skolans satsning på entreprenöriellt lärande där elevernas delaktighet är av stor vikt.

Vi ser att det i större utsträckning än i 2017 års enkät finns en osäkerhet kring huruvida skolans personal reagerar om någon varit elak mot en elev. Andelen elever som svarar att det är ganska positiva till att personalen skulle reagera i dessa situationer är i årets enkät betydligt högre än förra året. Dock syns ingen markant ökning av elever som upplever att skolans personal inte skulle reagera alls eller i liten utsträckning om situationer som dessa uppstår. En möjlig förklaring till resultatet kan tänkas vara att frågan gällande om de vuxna på skolan reagerar om de får reda på att någon varit elak mot en elev är otydligt ställd och kan tolkas på olika sätt. Det är möjligt att eleverna utan vidare förklaring av frågan har olika uppfattning om vad som innefattas i begreppet reagerar. Ytterligare en tänkbar orsak till årets resultat är att eleverna möjligen inte har full insyn i hur skolan arbetar vid kränkningar. Otydligheten kring orsaken till elevernas svar behöver utredas vidare genom samtal med eleverna, dels kring vad skolan gör, och dels hur de ser att en förbättring skulle kunna åstadkommas.

Resultatet på området studiero har förbättrats jämfört med förra året och ligger högre än GR och resterande kommunen. Förbättringen syns främst i att eleverna i lägre utsträckning än föregående år svarar att de blir störda av andra elever under lektionstid. Skolans satsning på entreprenöriellt lärande och elevernas delaktighet kan tänkas vara en bidragande faktor i den förbättrade studieron. Vi ser en markant ökning i elevernas upplevelse av att få vara delaktiga i sin utbildning och detta kan tänkas bidra till ett ökat intresse för inläring och en förbättrad koncentration under lektioner.

Sammantagen analys årskurs 2 och 5

Aspenässkolans fina resultat kan härledas till skolans målmedvetna arbete med systematiskt kvalitetsarbete, arbetet med skolans nuvarande och tidigare fokusområden: EL, inkludering, läslyftet, bedömning för lärande, värdeskapande lärande samt arbetet kring utveckling av elevhälsan. Skolans ledning och personal visar stort engagemang i arbetet mot ovanstående fokusområden.

Nästa steg

Med grund i årets enkätresultat bedöms det av vikt att skolan fortsatt arbetar med ett relationellt och entreprenöriellt fokus där delaktighet och elevinflytande får stort utrymme. Utifrån respektive årskurs enkätresultat tar varje arbetslag fram sina prioriterade områden i den årliga planen för likabehandling. De årliga planerna skrivs och implementeras vid terminsstart. Trots en förbättring vad gäller studiero i flera årskurser ser vi att det är ett område som fortsatt behöver prioriteras då det generellt skattas lägre än andra frågeområden hos samtliga årskurser. I vårt arbete framåt för god studiero behöver vi därav ställa fler klagörande och fördjupande frågor till eleverna för att få ett större underlag att utgå ifrån i en vidare analys och eventuella insatser.

Uppföljning och utvärdering av årets likabehandlingsplan - Kvalitetssäkring

Regelbunden uppföljning av skolans och fritidshemmets likabehandlingsarbete sker på arbetslagsmöten.

Ansvarig: Arbetslagsledare

Personalen från förskoleklass, grundskola och fritidshem utvärderar årets likabehandlingsarbete/årliga planer på den gemensamma studiedagen i juni.

Ansvarig: Rektor

Eleverna utvärderar skolans och fritidshemmets likabehandlingsarbete via enkäter Gr-enkäten, vt. samt skolans egen trivselenkät, vt. framtagen av trygghetsgruppen.

Ansvarig: Pedagoger

Trygghetsgruppen och arbetslagsledarna följer en gång per termin upp det förebyggande arbetet mot diskriminering.

Ansvarig: Trygghetsgruppen

Resultaten av ovanstående utvärderingar analyseras av Trygghetsgruppens samordnare och skolsköterskan. Resultatet av analyserna utgör underlag för nästkommande års likabehandlingsarbete/planer. Detta ska vara klart inför skolstarten i augusti.

Kompetensutveckling

I verksamheten sker kontinuerligt ett kollegialt kunskapsutbyte under elevhälsomöten och analysmöten då behov på individ, grupp och organisationsnivå uppmärksammas och analyseras. Skolans pedagoger får under läsåret fortbildning kring bedömningsstöd, kooperativt lärande, tillgängliga lärmiljöer, grupputvecklingsplaner samt normer.

Arbetslagen skall vidare vid minst fem arbetslagstillfällen under innevarande läsår arbeta aktivt med normkritik. Detta arbete utgår från verktygsboken Pralin, en bok

om praktiskt arbete med lika rättigheter i skolan (Antidiskrimineringsbyrån Uppsala, 2018).

Vi ser följande utvecklingsområden:

- Ökad kännedom hos personalen kring rutiner för elevdokumentation för en jämlik och rättssäker hantering av elevärenden.
- Skolan vill tillgängliggöra likabehandlingsplanens innehåll för eleverna genom att skapa en lättläst version.
- Implementering av den nya diskrimineringslagen i skolans dagliga likabehandlingsarbete.
- Implementering av skolans nya årshjul för likabehandling i arbetslagens dagliga arbete med eleverna.